

14.04.2005

TRABZON MİLLETVEKİLİ

M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

13.04.2005 TARİHİNDE

TBMM GENEL KURULUNDA

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞININ TEŞKİLAT VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI
ÜZERİNE CHP GRUBU ADINA YAPTIĞI
KONUŞMANIN ÖZETİ**

- ✓ Güçlü gelir idaresi kavramıyla yola çıkan hükümetin getirmiş olduğu tasarı, güçlü gelir idaresi yaratma özelliğine sahip değildir. Güçlü gelir idaresi beklentisi olan toplum, mükellef kesimi, çalışanlar bu beklentiyi bu tasarıda bulma şansına maalesef sahip olamamışlardır. Şüphesiz Tasarının yaptığı bazı iyileştirmeler var; örgütlenmede, fonksiyonel örgütlenme veya mükellef gruplarına göre örgütlenme gibi bazı düzenlemeleri var. Ama, Tasarı bazı konularda bugünküne göre daha geri düzenlemeler yapmak suretiyle o yapmış olduğu bazı iyi düzenlemeleri de gölgede bırakmaktadır.
- ✓ **Tasarı genel gerekçesinde, mevcut teşkilata, 43 000 personeliyle şu anda faaliyette bulunan gelir idaresi teşkilatına haksızlık yapmaktadır. Bu idare her sene bütçe yasalarıyla kendisine verilen vergi hedeflerini tutturmak için gecesini gündüzüne katarak, cumartesi pazar günleri de çalışarak, kendisine verilen görevi yerine getirmeye çalışmaktadır. Hükümetlerimizin, özellikle 2000 yılından bu yana çok fazla övündüğü, “yüzde 6,5 faizdışı fazlayı tutturduk” şeklindeki övünmelerinin temelinde bu vergi idaresinin çalışması yatmaktadır. Yüzde 6,5 fazlanın çok önemli bir kısmını genel müdüründen en ücra köşedeki vergi dairesindeki yoklama memuruna, hizmetliye kadar, bütün personeliyle birlikte gelir idaresi gerçekleştirmektedir. Her şeyden önce, bu teşkilata teşekkür etmek gerekir. Yine, gelir idaresini defterdarlıktan koparıırken, defterdarlarımıza da, bugüne kadar, bu idarelerin başında, taşrada göstermiş oldukları özverili çalışmalardan dolayı teşekkür etmek gerekir.**

- ✓ Vergi yükü, Türkiye’de, OECD ortalamalarına gelmiştir. 30 ülkenin üye olduğu OECD ülkelerinde vergi yükü ortalaması yüzde 27 civarındadır, Türkiye’nin toplam vergi yükü de, sosyal güvenlik primleri hariç, yüzde 27’dir. Demek ki, gerçekten, Türkiye’de çok ağır bir vergi yükü vardır. Tarım kesimini dışarıda bırakarak bir karşılaştırma yaptığımızda, Türkiye’de vergi yükü, OECD ortalamalarının da üzerine çıkmaktadır. İşte, bu noktada, vergi idaresinde, gelir idaresinde reform ihtiyacı kaçınılmaz bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bu Tasarı ise vergi yükünün adil dağılımı için gerekli olan güçlü Gelir İdaresini oluşturamamaktadır.
- ✓ Kayıtdışı ekonominin boyutunun çok yüksek olduğu ülkelerde vergi idaresinin, gelir idaresinin güçlü olması son derece önemlidir. Kayıtdışı ekonomiyi kayda alabilmek için sağlam bir vergi politikası olmalıdır. Ama buna paralel olarak, gelir idaresi de güçlü olmalıdır. Eğer güçlü olmazsa, kayıtdışı ekonomiyi kayda alma veya en aza indirme şansı yoktur. Verginin tabana yayılabilmesi için güçlü gelir idaresi şarttır.

Türkiye gibi çalışanların beyanname vermediği 3 ülke örneği ile Türkiye karşılaştırıldığında, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, vergi tabanının genişletilmesi için, gerçekten, güçlü bir idareye ne kadar ihtiyaç duyulduğu açıklıkla görülmektedir. Bu ülkelerden bize en yakın olan Meksika da bile kayıtlı gerçek kişi mükellefin işgücüne oranı yüzde 21,2 iken bizde bu oran yüzde 9,3dür.

	Nüfus	İşgücü (A)	Gerçek Kişi Mükellef Sayısı (B)	Kayıtlı Gerçek Kişi Mükellefin İşgücüne Oranı (B/A)
İRLANDA	40 milyon	1,8 milyon	1,860 milyon	% 104
İTALYA	57,3 milyon	23,9 milyon	37 milyon	% 154,8
MEKSİKA	100 milyon	39,1 milyon	8,3 milyon	% 21,2
TÜRKİYE	68,6 milyon	22,6 milyon	2,1 milyon	% 9,3

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Konuşma metninin tamamına

<http://www.tbmm.gov.tr/tutanak/donem22/yil3/ham/b08301h.htm> ya da

<http://www.tbmm.info/mehmetakifhamzacebi> adresinden ulaşılabilir.